

Juridisch - Praktisch Artikel
****Sociaal – Juridische Dienstverlening Gewest Brugge****

“Wettelijk” samenwonen of huwen?

Inleiding

De laatste decennia vond er een omwenteling plaats in de samenlevingsvormen tussen man (man) – vrouw (vrouw).

Voorheen was het huwelijk de basis voor de ordening van het familieleven en van het afstammingsrecht. Het familiale kader werd gevormd door het huwelijk tussen man en vrouw, die bloed- en aanverwantschap binnen een ruimer geheel tot stand bracht.

De materie afstamming werd als eerste – in het kader van een gelijke behandeling van kinderen – radicaal hervormd in 1987.

Met betrekking de vaststelling van de afstamming en het erfrecht wordt er geen enkel verschil meer gemaakt tussen de kinderen die binnen of buiten het huwelijk geboren zijn (indien de afstamming op rechtsgeldige manier wordt vastgesteld).

Er zijn thans 3 vormen van samenleven:

- **Feitelijke samenwoning:**

De partners wonen samen zonder contract, zonder verbintenis, zonder enige juridisch afdwingbare persoonlijke verplichting ten aanzien van elkaar.

De vermogensrechtelijke planning is zeer moeilijk te regelen, gelet op het feit dat er geen enkel juridisch geaccepteerde band tussen partijen aanwezig is.

Partijen kunnen hun vermogensrechtelijke situatie wel onderling via een contract regelen, doch dit stelt in de praktijk vaak vele problemen.

Feitelijk samenwonende partners **erven niet** van elkaar, zodat er een testament dient opgemaakt te worden. Daarbij dient men rekening te houden met de wettelijke reserves van de erfgenamen van de samenwonende partner.

Met de betrekking tot de successierechten is er echter geen onderscheid (indien men een ononderbroken samenleving van meer dan 1 jaar kan aantonen).

- **Wettelijke samenwoning:**

Wettelijke samenwoning behelst een wettelijk georganiseerde vermogensrechtelijke regeling tussen samenwonende partner (al dan niet van hetzelfde geslacht).

Op vermogensrechtelijk vlak is er meer bescherming, doch is er geen enkel beperking op persoonlijk gebied.

Immers, indien de wettelijk samenwonende zijn wil te kennen geeft aan de ambtenaar van de burgerlijke stand om de wettelijke samenwoning te beëindigen, dan is deze wettelijke samenwoning op eenzijdige basis beëindigd.

Er is een **beperkt erfrecht** voorzien voor wettelijk samenwonende partners, met name het vruchtgebruik op de gezinswoning en huisraad. Het overige dient men via schenkingen/testamenten te regelen, mits eerbied voor de wettelijke reserves.

Met betrekking tot de successierechten is er ook geen onderscheid meer indien men wettelijk samenwoont.

- **Het huwelijk:**

Het huwelijk is nog altijd de meest complete vorm van familiale ordering en vermogensplanning.

Het huwelijk omvat nog altijd meer de meeste bescherming op vermogensrechtelijk gebied, ongeacht van het huwelijkscontract dat men aanneemt.

Het huwelijk omvat ook een beperking van uw persoonlijke vrijheid. Het huwelijk kan niet eenzijdig beëindigd worden. De nieuwe wet op de echtscheiding maakt een echtscheiding “gemakkelijk” en kan het huwelijk zonder de schuldvraag (bron van langdurige procedures voorheen) te beantwoorden, beëindigd worden.

Besluit.

Na wegwerking van de fiscale ongelijkheid tussen feitelijk, wettelijk en gehuwde partners, alsook de gelijkstelling op gebied van successierechten zijn er nog altijd grote verschillen tussen feitelijk, wettelijk en gehuwde partners.

Deze verschillen zullen niet verdwijnen, gezien er nog altijd een onderscheid dient te zijn tussen de diverse instituten.

Indien men gradaties qua bescherming opstelt, dan kan men concluderen dat een feitelijke samenwoning geen enkele bescherming biedt, wettelijke samenwoning een klein beetje en dat de meest volledige vorm van bescherming op persoonlijk en op vermogensrechtelijk gebied nog altijd wordt geboden door het huwelijk.

Mieke Listhaeghe

Advocaat (www.mieke-listhaeghe.be)

Sociaal – Juridische Dienst Gezinsbond Gewest Brugge